

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De continuatione eius. 9

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

Vtrum pœnitentia possit esse continua?

AD nonum sic proceditur. Videtur, quod pœnitentia non possit esse continua. Dicitur enim Hier. 31. Quiescat vox tua à ploratu, & oculi tui à lachrymis. Sed hoc esse non possit, si pœnitentia continuaretur, quæ consistit in ploratu & lachrymis. Ergo pœnitentia non potest continuari.

518
4. d. 1. q. 1
1. a. 4. q. 1

¶ 2 Præterea, De quolibet bono opere debet homo gaudere, secundum illud Psalm. 99. Servire Domino in lætitia. Sed agere pœnitentiam est bonum opus. Ergo de hoc ipso debet homo gaudere. Sed non potest homo simul gaudere & tristari: ut patet per Philosophum in 9. Ethic. Ergo non potest esse, quod pœnitens continue tristetur de peccatis præteritis, quod pertinet ad rationem pœnitentiæ. Ergo pœnitentia non potest esse continua.

¶ 3 Præterea, Secundæ ad Corinth. 2. Apostol. dicit, Consolamini, scilicet pœnitentem, ne forte abundantiori tristitia absorbeatur, qui eiusmodi est. Sed consolatio depellit tristitiam, quæ pertinet ad rationem pœnitentiæ. Ergo pœnitentia non debet esse continua.

SED contra est, quod Aug. † dicit in lib. de pœnitentia, Dolor in pœnitentia continue custodiatur.

*in lib. de
ue. et sal
sa pœn. c.
13. cir. fo
ed. 4.*

RESPONDEO dicendum, quod pœnitere dicitur dupliciter, secundum actum, & secundum habitum. Actum quidem impossibile est, quod homo continue pœniteat: quia necesse est quod actus pœnitentis, siue interior siue exterior, interpoletur ad minus somno, & alijs quæ ad necessitatem corporis pertinent. Alio modo dicitur pœnitere secundum habitum. Et sic oportet quod homo continue pœniteat: & quantum ad hoc quod homo numquam aliquid contrarium pœnitentiæ faciat, per quod habitualis dispositio pœnitentis tollatur: & quantum ad hoc quod debet homo in proposito gerere, quod semper sibi præterita peccata displiceant.

Ad

Ad primum ergo dicendum, quod ploratus & lachrymæ ad actum exterioris penitentia pertinent, qui non solum non debet esse continuus, sed nec etiam oportet quod duret vsque ad finem vitæ: vt dictum est *. Vnde & signanter ibi subditur, Quia est merces operi tuo. Est autem merces operis penitentis, plena remissio peccati, & quantum ad culpam, & quantum ad pœnam: post cuius consecutionem non est necesse quod homo ulterius exteriorem penitentiam agat. Per hoc tamen non excluditur continuïtas penitentia, qualis dicta est *.

art. prac.

Ad secundum dicendum, quod de dolore & gaudio dupliciter loqui possumus. Vno modo secundum quod sunt passiones appetitus sensitivi. Et sic nullo modo possunt esse simul: eo quod sunt omnino contraria, vel ex parte obiecti, (puta, cum sunt de eodẽ) vel saltem ex parte motus cordis: nam gaudium est cum dilata tione cordis, tristitia vero cum contractione. Et hoc modo loquitur Philosophus * in 9. Ethicorum. Alio modo possumus loqui de gaudio & tristitia, secundum quod consistunt in simplici actu voluntatis, cui aliquid placet vel displicet. Et secundum hoc non possunt habere contrarietatem nisi ex parte obiecti, puta, cum sunt de eodem, & secundum idem. Et sic non possunt simul esse gaudium & tristitia: quia non potest simul idem secundum idem placere & displicere. Si vero gaudium & tristitia sic accepta non sint de eodem secundum idem, sed vel de diuersis, vel de eodem secundum diuersa: sic non est contrarietas gaudij & tristitia. Vnde nihil prohibet hominem simul gaudere & tristari: puta, si videamus iustum affigi, simul placet nobis eius tristitia, & displicet eius afflictio. Et hoc modo simul potest alicui displicere quod peccauit, & placere quod hoc ei displicet cum spe venia: ita quod ipsa tristitia sit materia gaudij. Vnde & August. dicit * in lib. de Penitentia, Semper doleat penitens, & de dolore gaudeat. Si tamen tristitia nullo modo

s. cita. in

arg. 2.

¶ de ve.

et fal. pœ

nit. c. 13.

in f. 1.4.

com-

compateretur sibi gaudium, per hoc non tolleretur habitualis continuitas pœnitentiæ, sed actualis.

Ad tertium dicendum, quod secundum Philosophum * in secundo Ethicorum, ad virtutem pertinet tenere medium in passionibus. Tristitia autem, quæ in appetitu sensitivo pœnitentis consequitur ex displicentia voluntatis, passio quædam est. Unde moderanda est secundum virtutem; & eius superfluitas est vitiosa, quia inducit in desperationem. Quod significat Apostolus ibidem, dicens, Ne maiori tristitia absorbeatur, qui eiusmodi est. Et sic consolatio, de qua ibi Apostolus loquitur, est moderatiua tristitiæ: non autem totaliter ablatiua.

ARTIC. X.

Utrum sacramentum pœnitentiæ debeat iterari? 519

Ad decimum sic proceditur. Videtur, quod sacramentum pœnitentiæ non debeat iterari. Dicit enim Apostolus Hebr. 6. Impossibile est eos qui semel sunt illuminati, & gustauerunt cœlestis donum, & participes sunt facti Spiritus sancti, & prolapsi sunt, renouari rursus ad pœnitentiã. Sed quicumque pœnituerunt, sunt illuminati, & acceperunt donum Spiritus sancti. Ergo quicumque peccat post pœnitentiã, non potest iterato pœnitere.

4. d. 14. q. 1. ar. 4. q. 3. & art. 5. q. 2. & Hebr. 6. col. 3.

¶ 2 Præterea, Ambros. * dicit in lib. de pœnitentia, Reperiuntur qui sæpius agendam pœnitentiã purant, qui luxuriantur in Christo. Nam si vere in Christo pœnitentiã agerent, iterandã postea non putarent: quia sicut vnum est baptisma, ita & vnica est pœnitentiã. Sed baptismus non iteratur. Ergo nec pœnitentiã.

in l. 2. de pœn. c. 10 post med. to. 1.

¶ 3 Præterea, Miracula, quibus Dominus infirmitates corporales sanauit, significant sanationes spiritualium infirmitatum, quibus scilicet homines liberantur à peccatis. Sed non legitur quod Dominus aliquem cœcum bis illuminauerit, vel quod aliquem leprosum bis mundauerit, aut aliquem mortuum bis susci-